

майдані віддати свій голос на раді й ухвалі; мужі, що жили тим самим ладом і складом, придержувались тих самих дїл, поглядів, віри; були се мужі одного і того самого пле-мени, вихованя, мови, так що в найважній-ших відносинах житя була цілковита згода між ними й їх суспільністю.

Ся згода виступає ще яснійше, коли при-глянемо ся близшій до нас добі, приміром великій добі Іспанії, що сягає від XVI до половини XVII столітя, отже добі великих ма-лярів Веляскеца, Мурілля, Цурбарана, Франці-ска де Геррера, Альонза Кано, Моралеса і ве-ликих поетів: Льопе де Веги, Кальдерона, Сервантеса, Тірсо де Моліна, Дон Люїса де Леона, Гулельма де Кастро і багато інших. Іспанія була в сій добі, як звісно, зовсім монархічна і католицька, побила Турків під Лепанто, осадовила ся в Африці і оснувала там оселі, поборювала протестантів у Німеч-чині, переслідувала їх у Англії, наvertsала та завойовувала поганців нового сьвіта, викину-ла із свого лона Жидів та Маврів, очищувала свою власну віру з підмогою інквізиції та аутодафе, прогайнувала фльоти, війська, зо-лото та срібло своєї Америки, найлучші свої діти, кров власного свого серця в безмірних, безнастанних і многоразових хрестових по-ходах з таким завзятем і фанатизмом, що протягом півтора ста літ упала немічна під